

Verslag

Centraal College van Deskundigen en Accreditatiecollege Bodembeheer

Datum	: 3 oktober 2019
Tijd	: 09.30 – 11.30 uur
Plaats	: Waterschapshuis, Amersfoort
Kenmerk	: SIKB-CCvD en AC Bodembeheer verslag 3 oktober 2019

Aanwezig	Werkt bij	Afgevaardigd door of rol
ir. D. van den Burg ir. H.J.F. Groeneveld drs. A.A. de Groof mw. dr. K. Sant	Gemeente Rotterdam SIKB SIKB	Voorzitter BOG en VA SIKB, secretaris, verslag SIKB, ondersteunend secretaris
drs. ing. M.P.J.N. van Lokven ir. P. van Mullekom ing. S. van Oosten drs. ing. G.J. Pijpker ing. G.J. de Vogel dhr. C. van Schaik ing. G. Schrage W.H.H. Sterk, MSc ing. A.P.M. Timmermans ir. J.A.J.L. van der Wee	Waterschap De Dommel Stantec SGS Intron Certificatie Vamisol Antares RUD Drenthe RUD Zeeland Rijkswaterstaat Merkus Weert Stichting Bodembeheer Nederland Waterproef NEN Synlab Kiwa	UvW VKB NVCi VVMA VVMA VNG IPO Rijkswaterstaat Bodemenergie NL VNO-NCW
dhr. W. van den Berg Dhr. T. den Heijer ir. J.W. Hutter ing. J. Keijzer		UvW NEN FeNeLab NVCi
Afwezig	Werkt bij	Afgevaardigd door of rol
drs. J. Fokkens ing. M. Beckman-Lapré ing. J.A. van der Bom drs. P. Kaasenbrood drs. W. van der Zon	Rijkswaterstaat, Bodem+ DrechtConsult Abel Talent Vopak	VNO-NCW Ministerie van I en W Bouwend Nederland en NVPG VKB VNO-NCW
Gast	Werkt bij	Gast bij
ir. J.F. de Boer mr.drs. H.H. Koster	SIKB-programmabureau SIKB-programmabureau	alle agendapunten alle agendapunten

Actie door

Nr.

1. Opening en vaststellen agenda

De voorzitter opent de vergadering en heet de aanwezigen van harte welkom, in het bijzonder Gertjan de Vogel (VVMA) en Ted den Heijer (NEN), die voor het eerst aan de vergadering deelnemen.

2. Regeling bodemkwaliteit

2a. Naar de wijziging van 1 januari 2020

Het werk aan de volgende wijziging van de Regeling bodemkwaliteit, gepland in de loop van januari 2020, loopt. De door SIKB voor deze wijziging aangeboden documenten zijn door de Raad voor Accreditatie geëvalueerd. De resultaten van de HUF-toets bij ILT, en van de maatschappelijke kosten- en batentoets bij Bodem+, zijn nog niet terug gekoppeld. Het gaat om Wijzigingsbladen bij de nieuwe versie van BRL SIKB 1000, 2000, 2100, 6000, 7000 en 7500 en BRL 9335 en een nieuwe versie van BRL SIKB 11000 en protocol 11001.

Saskia Verhoeven van Bodem+ heeft de stand van zaken schriftelijk gedeeld: "De wijziging van de Regeling bodemkwaliteit per 1 januari 2020 loopt. De consultatie en notificatie was afgelopen zomer gepland, maar is helaas uitgesteld. Deze vindt alsnog op zeer korte termijn plaats. Hierdoor kan de wijziging niet op 1 januari 2020 in werking treden. Afhankelijk van de exacte datum van met name de notificatie (die 3 maanden duurt) zal de gewijzigde Regeling bodemkwaliteit in de loop van het eerste kwartaal van 2020 in werking treden."

2b. Naar de wijziging van 1 januari 2021

De voorbereidingen voor de wijziging van de Rbk rond 1 januari 2021 lopen. Op 30 september was een planningsoverleg van I&W en enkele schemabeheerders. Verwacht wordt dat het een relatief omvangrijke wijziging gaat worden, onder meer met het oog op de komende Omgevingswet en het nieuwe Milieuhygiënisch Toetsingskader voor grond en baggerspecie voor de toepassing in diepe plassen. In onze vorige vergadering heeft het CCvD aandachtspunten meegegeven voor het in de documenten verwerken van de gevolgen daarvan.

Saskia Verhoeven van Bodem+ heeft de stand van zaken schriftelijk gedeeld: "Afgelopen maandag heeft het plannings- en voortgangsoverleg plaatsgevonden. Tijdens dit overleg is onder andere de wijziging van de Regeling bodemkwaliteit per 1 januari 2021 besproken. I&W heeft vanuit procedureel oogpunt (proceduretijd) voorgesteld deze wijziging te beperken tot het zogenaamd 'Omgevingswet-proof' maken van de regeling en bijbehorende normdocumenten. Tot eind volgende week zijn de schemabeheerders in de gelegenheid om op dit voorstel te reageren."

Jelle de Boer licht het verzoek van I&W toe. Het ministerie stelt dat de Omgevingswet niet zal wachten op de aanpassing van de Regeling bodemkwaliteit en onderliggende normdocumenten. Daarmee wil men geen onnodig risico nemen bij het klaarmaken van de certificeringsschema's en wijzigingen beperken tot het hoogst noodzakelijke (dus de Omgevingswet).

Wat betreft de Omgevingswet zijn er drie onderwerpen die wel specifiek meegenomen moeten worden in SIKB documenten: de situatie rond diepe plassen, de PFAS-problematiek (het definitief handelingskader gaat waarschijnlijk niet mee in Omgevingswet) en andere definities van saneren voor de BRL 6000 en 7000. SIKB zal aan het Ministerie meegeven dat 'Ow-proof maken' meer betekent dan alleen aanpassing van de verwijzingen naar de regelgeving en dat we die moeten doorvoeren om in de pas te blijven lopen met de Omgevingswet en andere zaken. Ook is er door SIKB aan I&W gevraagd om bij de RvA het belang van een snelle afhandeling te benadrukken.

Het Centraal College geeft de volgende reacties:

- Jan Keijzer: deze planning impliceert dat de stukken al tijdens de volgende CCvD vergadering voor zullen komen te liggen om de planning te halen. Geantwoord wordt dat dit inderdaad zo is maar dat dit al in de eerdere plannings het geval was.

2c. De langere termijn

In wijzigingen na 1 januari 2021 zal het stelsel onder de Omgevingswet gaandeweg steeds meer zichtbaar worden. Uiteindelijk zal ook het nodige gedaan worden met de resultaten van het nu lopende door het Ministerie van I&W uitgezette project Beleidsevaluatie Kwaliteitsborging Bodem.

Sinds onze vorige vergadering zijn de in het kader van dat project opererende vier klankbordgroepen (grond & veldwerk, bouwstoffen, bodemenergie en beoordelingsinstanties) niet bijeen geweest. In die periode is wel een enquête afgenomen bij medewerkers van partijen die in de praktijk betrokken zijn bij de uitvoering van Kwalibo. Er wordt gewerkt aan een conceptrapportage. Begin november komen de vier klankbordgroepen gezamenlijk bijeen, waarbij deze rapportage zal worden besproken. *NB.: deze bijeenkomst is intussen verplaatst naar donderdag 21 november.*

Henk Koster meldt dat SIKB ook bezig is met haar eigen project 'Vervolg Verkenning wensen verbetering BRL 1000, 2000 en 6000'. Dat vindt plaats in afstemming met de Beleidsevaluatie Kwalibo.

3. Voortgang project Herziening competentie eisen

Ton Timmermans licht toe. Op 2 en 24 september is de werkgroep bijeen geweest.

De geluiden uit de werkgroep zijn op hoofdlijnen als volgt:

- Ervaringseisen wegen zwaarder dan opleidingseisen.
- De eisen moeten in samenhang bekeken worden.
- Concrete eisen geven minder discussie.
- Toepassen van een generieke structuur moet ruimte laten voor vakspecifieke zaken. Suggestie: specifieke invulling per BRL.

Er wordt overwogen om de toelatingseis streng te stellen en om de onderhoudseis (qua uren) sterk te verminderen en te vervangen door nascholingen. Dit zou ook recht doen aan de positie van de vele zpp'ers.

Er is nu geen concrete invulling van de nascholingseisen. Het is een idee om één

nascholing te organiseren die voor meerdere schema's zou kunnen gelden.

Over de opleidingseis MBO bestaan verschillende meningen. Als opleidingseis kun je het MBO-diploma goed beoordelen. Tegelijkertijd zou je goede vakmensen kunnen missen door het stellen van deze eis.

ILT heeft laten weten dat ze de registratie van medewerkers op een andere manier wil organiseren dan via Bodem+, als er een andere manier komt om partijen te volgen / registeren.

Jelle de Boer licht de procedure toe. Het doel was de uitkomsten van het projectplan in december in het CCvD te bespreken. De projectgroep heeft gevraagd om dit uit te stellen, omdat de leden graag goed met hun achterban willen overleggen. Het beoogde moment is nu voorjaar 2020.

Reacties: Het Centraal College geeft de volgende reacties:

- Peter van Mullekom: wat is de relatie tussen de discussie over competentie-eisen en het eventueel registreren van de 'where abouts'? Henk Koster benadrukt dat deze discussie niet thuishoort in het gesprek over competentie-eisen, maar dat deze terugkomt in gesprekken over de beleidsevaluatie.
- Jan Keijzer: de discussie over de vorm van registreren moet niet gaan domineren bij dit onderwerp over competentie-eisen. Daarnaast stelt hij dat juist certificatie-instellingen er zijn om te toetsen en dat zij hier ervaring mee hebben. Jelle de Boer benadrukt dat de uitnodiging om deel te nemen aan de werkgroep nog steeds open staat, waarop Jan Keijzer vriendelijk bedankt en meldt dat SIKB zijn standpunt over deze zaak kent.
- Mark van Lokven: wordt er ook gekeken naar de mogelijke samenwerking met buitenlandse medewerkers? Dit is relevant bij projecten die bij grensgebieden plaatsvinden. Jelle de Boer licht toe dat de hoofdstructuur over alle beoordelingsrichtlijnen (strategisch niveau) nationaal is, maar dat hier op schaniveau bij internationale competentie-eisen aangehaakt zou kunnen worden.

4. Voortgang project Aanpassing BRL SIKB 6000 en 7000

Joep van der Wee licht toe. De commissie is bij elkaar geweest en zal dit deze week opnieuw doen. De twee grootste aandachtspunten zijn de implementatie van een risico-gestuurde aanpak en de aanpassing op de Omgevingswet.

De planning is ambitieus en erop gericht om in de volgende CCvD-vergadering (12 december) de concept-BRL-en en protocollen voor te leggen. Dit betekent dat de documenten half november in de BC moeten komen te liggen.

5. Voortgang aanpassing protocol 6003 en Richtlijn 2501

Henk Koster licht toe. In het voorjaar zijn openbare reactieronden gehouden voor een nieuwe versie van twee documenten, te weten protocol 6003, 'Milieukundige begeleiding van ingrepen in de waterbodembodem en uitvoering van waterbodemsaneringen', en Richtlijn 2501, 'Baggervolumebepalingen'.

We hebben van drie partijen reacties ontvangen op protocol 6003, waarvan enkele tekstueel. Inhoudelijk gaat het met name over de gekozen terminologie en de geldigheidsduur van gegevens. Verwerking vindt nu plaats. In december zal het ontwerp-protocol ter besluitvorming in het CCvD liggen.

RWS heeft zich vorig jaar teruggetrokken uit de begeleidingscommissie van protocol 6003. We zijn blij dat RWS nu heeft aangegeven weer vanuit de opdrachtgevende rol te willen deelnemen in de BC.

Op de openbare reactieronde voor Richtlijn 2501 hebben we met name tekstuele suggesties ontvangen. Reacties uit openbare ronde worden verwerkt, de ontwerp-richtlijn komt ter besluitvorming in CCvD van 12 december a.s.

6. Algemeen Overleg (AO) Leefomgeving Tweede Kamer

6a. PFAS

Arthur de Groof licht toe. Er werd ongenoegen geuit over de lage grenswaarde in het Tijdelijk Handelingskader waardoor er veel partijen grond vastliggen. Er waren ook vragen over de benodigde capaciteit voor PFAS-analyses bij de laboratoria. De laboratoria hebben aangegeven er klaar voor te zijn. Er wordt uitgekeken naar het definitieve handelingskader.

Peter van Mullekom voegt toe dat hij gisteren aanwezig was bij een bespreking met het Implementatieteam Bodem waar Frans Plu extra informatie heeft verschaft. De definitieve versie van het handelingskader staat voor eind 2020 gepland. Mocht het nodig zijn, dan kan het tijdelijk handelingskader tussentijds aangepast worden. Hiervoor wordt een kernteam samengesteld. Peter van Mullekom heeft tijdens de bespreking geuit dat hij dit team erg eenzijdig vindt, omdat deze alleen uit overheden en VNO-NCW bestaat. Verder gaat I&W informatiemarkten organiseren. Het voorstel is om daarbij in de ochtend publieke partijen te behandelen en 's middags de private partijen. Er is verbazing uitgesproken over de scheiding privaat-publiek. Daarnaast is gesuggereerd om de volgorde om te draaien, omdat je dan de input van de private partijen in de middag kunt bespreken met publieke partijen.

Jaap-Willem Hutter kreeg het idee dat er in de pers werd geschetst dat de vertraging bij de laboratoria lag. Dit is op dit moment achterhaald. FeNeLab heeft enkele vragen gesteld aan het ministerie over welke analyses er nu precies nodig zijn (AP04 of AS3000), want dit heeft directe consequenties voor de benodigde capaciteit. Ook ligt er een vraag over welke detectiewaarde je moet halen bij PFAS in grondwater en welk pakket er nu precies gevraagd wordt. Er is nog geen reactie ontvangen.

Ook bestaat nog discussie over het soort monsterpotten voor het bemonsteren van grond ter analyse op PFAS: glas of kunststof. Het tijdelijke handelingskader geeft hier geen uitsluitel over, omdat er zowel naar het expertisecentrum PFAS als naar de internationale normen wordt verwezen terwijl die verschillende eisen stellen. Volgens de internationale normen mag kunststof gebruikt worden, dus volgens FeNelab ook. Dit keurt Bodem+ op dit moment af omdat zij volledig de website van

het expertisecentrum PFAS volgt. Naar de mening van de milieulaboratoria berust het standpunt van het expertisecentrum PFAS ten onrechte op de richtlijnen voor watermonsters die direct doorgetrokken zijn naar grond. Hier gaat FeNelab over spreken met Bodem+ en het expertisecentrum.

Charly van Schaik: De norm voor het landelijk gebied is laag, decentrale overheden mogen hiervan afwijken met een gebiedsspecifiek beleid. In zijn regio wordt hiernaar gekeken.

Jan Keijzer heeft een praktijkpunt ingediend met drie vragen omtrent PFAS. Er is nog geen uitsluitel over de te geven antwoorden. Oproep aan SIKB om pro-actief te zijn op dit dossier, nu ontstaan onduidelijkheden. Arthur de Groof geeft naar aanleiding van de drie vragen aan dat SIKB hier wel degelijk aan werkt:

- de prestatiebladen uit de AS3000/AP04 liggen in december voor in het CCvD.
- Expertisecentrum PFAS is monsterprotocollen aan het opstellen in samenwerking met de VKB. Het CCvD vindt dat dit uiteindelijk in SIKB BRL en protocollen terecht moet komen. Peter van Mullekom onderschrijft dit en zal dit met het Expertisecentrum opnemen.

In de vorige vergadering is gevraagd om pas eisen op te stellen als de regelgeving duidelijk is, maar Jaap-Willem Hutter benadrukt dat laboratoriumanalyses en monsterprotocollen wel kunnen worden opgenomen voordat het definitieve handelingskader PFAS vastgesteld is. Ted den Heijer: binnen de NEN-commissie Veldwerk & monsterneming is besloten om het met algemene opmerkingen op te nemen, aangezien het definitieve kader nog niet bestaat.

6b. RIVM-rapportage

Frank Swartjes was helaas voor vandaag verhinderd, zodat het rapport niet kan worden toegelicht.

Peter van Mullekom benoemt dat het rapport tot stand is gekomen op basis van circa 20 geïnterviewden die hun mening mochten geven over de stand van zaken. Hij vraagt zich af hoe representatief het rapport daarmee is. Peter vindt de manier waarop het door ENBO werd gepresenteerd misleidend door de combinatie van foto en titel.

Jurgen Pijpker vindt het goed dat bij dit onderzoek wel de hele keten is onderzocht. Hij hoopt dat dit aanmoedigt om meer samen te werken.

Het kwalitatieve resultaat van het onderzoek wordt door verschillende leden van de commissie herkend, maar men vindt de onderbouwing niet sterk.

Henk Koster reageert dat de informatie uit de rapportage meegenomen zal worden als achtergrondinformatie bij het evalueren van protocollen. Het zal ook ter sprake komen bij onze regelmatige gesprekken met ILT.

6c. Import van grond en baggerspecie

Jaap-Willem Hutter stelt dat de Aqua nitrosa extractiemethode nu wordt ingebouwd in AP04 en AS SIKB 3000. Ook willen België en Duitsland graag met Nederland

discussiëren over een meer eenduidig kader voor het nemen van monsters van grond en baggerspecie en het analyseren daarvan. Dit wordt als een positieve ontwikkeling gezien.

7. **Basisregistratie Ondergrond**

Sinds 1 januari 2018 zijn overheden die bronhouder zijn van bepaalde gegevens over de ondergrond verplicht om deze aan te leveren voor opname in de Basisregistratie Ondergrond (BRO). Op 1 januari 2020 wordt die verplichting van vier gegevenstypen uitgebreid met een tweede Tranche van registratieobjecten, waarna nog twee Tranches volgen. Uiteindelijk geldt de verplichting vanaf 1 januari 2022 voor in totaal 26 gegevenstypen. Op dit moment is discussie gaande over het al dan niet toevoegen van twee gegevenstypen, te weten milieuhygiënische bodemgegevens en gegevens over installaties voor bodemenergie (WKO).

De gedeelde informatie staat in de presentatie die is bijgevoegd als bijlage 1.

Het Centraal College geeft de volgende reacties:

- Ton Timmermans (in reactie op slide 8): Energieplatform heeft aangegeven het noodzakelijk te vinden om variant 2b, dus de variant inclusief 'As built', mee te nemen in de BRO, omdat er grote verschillen kunnen liggen tussen het ontwerp en de uiteindelijke constructie van een bodemenergiesysteem.

8. **Vergaderdata 2020**

Voor 2020 worden de volgende vergaderdata voorgesteld: 26 maart, 25 juni, 1 oktober, 10 december. De vergaderingen vinden plaats steeds van 9.30 tot ca. 12.00 uur. Jelle de Boer stelt voor om gezien de ambitieuze planning een vergadering onder voorbehoud te plannen op 16 januari 2020 in de middag (13:30 – 16:00).

De vergadering is akkoord met de voorgestelde vergaderdata en tijden. Ook wordt besloten om het overleg op 12 december 2019 met 1 uur te verlengen.

Locatie is (onder voorbehoud van beschikbaarheid) het Waterschapshuis in Amersfoort.

9. **Verslag vorige vergadering, 28 maart 2018**

Het verslag wordt zonder wijzigingen vastgesteld.

10. **Mededelingen en rondvraag**

Mededelingen

- Ted den Heijer: de NEN 5744 is nu open voor publieke consultatie (tot 1 december).
- Ted den Heijer: het ontwerp van de NEN 5766 wordt eind dit jaar opengesteld voor publieke consultatie.

Rondvraag

- Jaap-Willem Hutter: de BoToVa tool die bestaat voor de toetsing van bodem wordt op dit moment niet geüpdatet door Rijkswaterstaat. Dit is geen gewenste situatie en verdient de aandacht.

SIKB is zich hiervan bewust en neemt het mee in overleg met Bodem+.

- Henk Koster: in 2019 is een project gestart waarbij een tool om interferentie te berekenen tussen bodemenergiesystemen geautomatiseerd is. De berekeningsmethode staat beschreven in de HUM en BUM Bodemenergie. De nieuwe versies van de HUM en BUM zullen op 12 december aan het CCvD voorgelegd worden. De vraag is of we de tool alvast kunnen publiceren op de SIKB website (ter informatie). De vergadering stemt hiermee in.

David van den Burg bedankt Jurgen Pijpker van harte voor al diens inspanningen in het CCvD, met een korte onderbreking sinds 1999.

6. Sluiting

De voorzitter dankt de aanwezigen voor hun bijdrage en sluit de vergadering om 11.35 uur.

Acties

Openstaand uit vorige vergaderingen

Vergadering	Actor	Actie	Stand van zaken
18-04-2013	JdB, JKe, EE	Bespreken verschil in audittijd 9001 bij dezelfde of bij verschillende CI bij systeemcertificatie.	uitvoering zodra aan de orde in traject BRL SIKB 15000.
11-12-2014	ArdG	Afdichten van boorgaten en peilbuizen meenemen bij aanpassing van BRL SIKB 2000.	uitvoering zodra aan de orde bij volgende aanpassing BRL SIKB 2000.
05-10-2017	PvM	Aanleveren discussienotitie over uitwisseling van digitale veldgegevens vanuit de branche.	
29-03-2018	KS	Meer fundamenteel kijken naar het niveau van de examens en het toezicht op de inhoud en het niveau ervan, en resultaten agenderen voor een volgende vergadering.	
29-03-2018	KS	Keuzemogelijkheden in het Examenreglement MKB anders formuleren.	Overleg met examencommissie loopt
04-10-2018	ArdG	Het afdichten van boorgaten bij mechanische boringen in waterbodems inbrengen bij de PTC Mechanisch boren.	uitvoering zodra aan de orde in hervatting traject BRL SIKB 2100.
13-12-2018	AndG	Onderzoeken communicatiemogelijkheden om besluiten van bevoegde instanties op basis van de Handreikingen met andere bevoegde instanties te delen.	
20-06-2019	ArdG	Verzoek tot planvorming competentie-eisen aan beoordelaars CI-en doorgeven aan PTC Bodemenergiesystemen.	

Vergadering	Actor	Actie	Stand van zaken
20-06-2019	HK	Zorg over afwezigheid bij CCvD vergaderingen bij het NEN onder de aandacht brengen.	gereed

Afgerond

Vergadering	Actor	Actie	Stand van zaken
20-06-2019	HK	Zorg over afwezigheid bij CCvD vergaderingen bij het NEN onder de aandacht brengen.	gereed
13-12-2018	HK	Criteria voor het houden van een openbare reactieronde bespreken met RvA en Bodem+.	Afgestemd via ATR-toets
29-03-2018	ArdG en PvM	Overleg over de rol van het CCvD Bodembeheer in het proces richting het opnemen van het document Essentiële eisen in bijlage C Rbk.	Overleg heeft plaatsgevonden bij jongste wijziging Ess. Eisen.
29-03-2018	ArdG en PvM	Overleg over de rol van het CCvD Bodembeheer in het proces richting het opnemen van het document Essentiële eisen in bijlage C Rbk.	Overleg heeft plaatsgevonden bij jongste wijziging Ess. Eisen.
10-03-2016	ArdG	Implementatie van alternatieve werkwijzen bij accreditatieschema's aankaarten bij de RvA.	Afgerond. Blijkt niet mogelijk te zijn.
13-12-2018	Allen HK	Gesignaleerde onjuistheden in infographic in concept-rapportage Impactanalyse Omgevingswet doorgeven aan Henk Koster. Opmerkingen bij infographic (laten) verwerken.	Afgerond